

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jana Passera a soudců JUDr. Milana Podhrázkého a JUDr. Michala Mazance v právní věci žalobce: **PROWELL, s. r. o.**, se sídlem Arbesova 1003/III, Rokycany, zastoupeného JUDr. Ing. Radkem Halíčkem, advokátem KPMG Legal, s. r. o., se sídlem Pobřežní 648/1a, Praha 8, proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**, se sídlem Masarykova 427/31, Brno, proti rozhodnutím Finančního ředitelství v Plzni ze dne 23. 2. 2012, čj. 865/12-1400-401159, čj. 1045/12-1400-401159, čj. 1047/12-1400-401159, čj. 1049/12-1400-401159, čj. 1062/12-1400-401159, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 5. 8. 2014, čj. 30 Af 19/2012 - 148,

t a k t o :

Rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 5. 8. 2014, čj. 30 Af 19/2012 - 148, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I.

1. Žalobce v řízení před Krajským soudem v Plzni napadl žalobou rozhodnutí Finančního ředitelství v Plzni označená v záhlaví tohoto rozsudku. Finanční ředitelství, jehož působnost přešla od 1. 1. 2013 na žalovaného, označenými rozhodnutími změnil v neprospěch žalobce dodatečné platební výměry Finančního úřadu v Rokycanech ze dne 11. 5. 2011, čj. 83707/11/150960400505, čj. 84723/11/150960400505, čj. 84693/11/150960400505, čj. 83752/11/150960400505, a ze dne 26. 5. 2011, čj. 89820/11/150960400505. Žalobci byla doměřena daň z nemovitostí za zdaňovací období let 2007 - 2011 v celkové výši 2 783 477 Kč a týkala se ploch se zpevněným povrchem nacházejících se v uzavřeném areálu žalobce.

II.

2. Předmětem sporu v řízení před krajským soudem byla nezákonnost napadených rozhodnutí finančního ředitelství a včasnost podané žaloby.

3. Krajský soud v Plzni rozsudkem uvedeným v záhlaví tohoto rozhodnutí žalobě vyhověl a napadená rozhodnutí finančního ředitelství zrušil pro vady řízení (§ 78 odst. 1 s. ř. s.). V odůvodnění rozsudku mimo jiné dovedl, že žaloba byla podána včas. Jako den doručení žalobou napadených rozhodnutí soud označil 14. 3. 2012. Žaloba byla dána k poštovní přepravě dne 10. 5. 2012. Krajský soud nepřítakal tvrzení žalovaného o fikci doručení napadených rozhodnutí dnem 8. 3. 2012. Nezbytným předpokladem pro uplatnění zákonné fikce doručení je řádné vyplnění doručenky. Soud shledal nedostatečným údaj o podpisu osoby, která písemnost uložila. Neidentifikovatelný znak v řádce doručenky určený pro takový podpis nebyl přiřaditelný jménu ani příjmení osoby, o jejíž podpis se mělo jednat. Dodal, že k minimálním požadavkům na podpis se již vyslovil Nejvyšší správní soud v rozsudku čj. 1 Afs 7/2012 - 22 (rozsudek krajského soudu, stejně jako toto i všechna dále citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, je dostupný na www.nssoud.cz a soud na něj v podrobnostech odkazuje).

III.

4. Proti rozsudku krajského soudu podal žalovaný („stěžovatel“) kasační stížnost, a to z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a) a písm. d) s. ř. s. Rozsudek krajského soudu trpí nezákonností spočívající v nesprávném posouzení právní otázky a současně je s ohledem na nedostatek důvodů nepřezkoumatelný. Stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

5. Stěžovatel připomněl, že žalobou napadená rozhodnutí doručovalo finanční ředitelství P. H., zástupkyni žalobce, a to na adresu uvedenou v plné moci. Adresát byl podle doručenky dne 27. 2. 2012 vyzván k vyzvednutí zásilky a bylo mu zanecháno poučení. Záznam na doručence provedla doručovatelka A. S. Zástupkyně žalobce si písemnost nevyzvedla, vrátila se proto odesílateli. Písemnost je nutno považovat za doručenou posledním dnem 10 denní lhůty (8. 3. 2012). Žalobu mohl žalobce podat nejpozději dne 8. 5. 2012, učinil tak však až 10. 5. 2012, žaloba je tedy opožděná. Na běhu lhůty pro podání žaloby nic nemění ani opětovné zaslaní napadených rozhodnutí žalobci, které nebylo zákonnou povinností správního orgánu. Opětovné odeslání navíc telefonicky iniciovala jeho úřední osoba, aby došlo ke skutečnému seznámení žalobce s doručovanými písemnostmi.

6. Stěžovatel dále nesouhlasil s krajským soudem v tom, že podpis na doručence připomíná písmeno „U“, a není tak ani vzdáleně přiřaditelný jménu a příjmení doručovatelky. Krajský soud vzal v potaz pouze tiskací písmena latinské abecedy, podpis uvedený na doručence však představuje písmeno „S“ v jeho psací verzi. Soud neprovedl srovnání podpisu na doručence s podpisem doručovatelky na zadní straně obálky, v níž byla napadená rozhodnutí doručována. Oba podpisy na zadní straně obálky jsou obdobné podpisu na doručence. Je patrné, že doručovatelka používá psací písmeno „S“ jako svůj podpis a z dalšího textu plyne, že používá výlučně psací písmena latinské abecedy.

7. Rozsudek Nejvyššího správního soudu čj. 1 Afs 7/2012 - 22, na který krajský soud odkazuje, nelze v projednávané věci aplikovat. V tomto rozsudku soud posuzoval shluk 15 vertikálně vedených čar vysokých 15,5 cm, které ani vzdáleně nepřipomínaly žádné z písmen latinské abecedy. Údajný podpis v dané věci překračoval rozměr kolonky pro podpis čtrnáctkrát, zasahoval do jiné části daňového přiznání, navíc osoba, o jejíž podpis se mělo jednat, používala konstantně podpis jiný a doplněný o otisk razítka. Okolnosti projednávané věci jsou však zcela odlišné. Podpis doručovatelky znázorňoval počáteční písmeno jejího příjmení, byl umístěn na místě vyhrazeném k podpisu a byl doplněn otiskem razítka s jejím jménem a příjmením. Veškeré podmínky hodnocené v citovaném rozsudku Nejvyššího správního soudu tak byly naplněny ve prospěch závěrů stěžovatele. Krajský soud se při hodnocení omezil pouze na jeden dílčí aspekt spočívající v tom, zda podpis obsahuje písmeno latinské abecedy. Za vlastnoruční podpis je nutno pokládat i podpis skládající se pouze z počátečního písmene příjmení. Je-li před podpisem navíc uvedeno čitelně jméno a příjmení dané osoby, nemůže vzniknout pochybnost, zda se o její podpis jedná.

8. Doručenka je v souladu s § 51 odst. 1 daňového řádu veřejnou listinou. S odkazem na § 568 odst. 1 občanského zákoníku (č. 89/2012 Sb.) stěžovatel upozornil na to, že krajský soud neprokázal, že by údaje uvedené na doručence nebyly pravdivé. Pokud krajský soud považoval podpis doručovatelky za nedostatečný, měl se zabývat tím, zda jsou údaje na doručence pravdivé či nikoliv. Krajský soud tak neučinil a dospěl k závěru, že nedošlo k doručení napadených rozhodnutí fikcí. Krajský soud měl danou doručenku respektovat, nebo prokázat, že údaje na ní vyznačené nejsou pravdivé.

IV.

9. Žalobce navrhl zamítnutí kasační stížnosti. V obsáhlém vyjádření se předně ztotožnil se závěrem krajského soudu, že žaloba byla podána včas, byť soud zohlednil jen některé důvody uvedené žalobcem v replice k žalobě.

10. Ručně připsaný znak u jména doručovatelky na doručence nepřipomíná ani vzdáleně písmeno „S“ v jeho psací či tiskací podobě, což je patrné právě při základním srovnání zadní strany zásilky, kde se opravdu nachází podpis poštovní doručovatelky. Právě s ohledem na toto základní srovnání nebylo nutné dále zkoumat obvyklost jejich podpisů. Nelze předpokládat, že jakýkoliv „klikyhák“ u otisku jména je podpisem osoby. Je-li podpis minimalizován na jedno písmeno, je více než opodstatněné požadovat, aby tento znak připomínal počáteční písmeno podepisované osoby. K možnosti aplikace rozsudku Nejvyššího správního soudu čj. 1 Afs 7/2012 - 22 žalobce dodal, že rozdíl ve velikosti „podpisů“ nemůže být považován za natolik podstatný, aby se citovaný rozsudek v projednávané věci nepoužil. Skutečnost, že se vedle otisku jména doručovatelky nachází ručně psaný znak, ještě neznamená, že se jedná o podpis, a pokud ano, o čí podpis se jedná.

11. Smyslem § 44 odst. 4 daňového řádu je zabezpečit, aby měl adresát písemnosti reálnou možnost se s obsahem takové písemnosti seznámit. Proto musí být podmínky doručování naplněny materiálně a nikoliv jen formálně. Fikce doručení nemůže nastat tehdy, pokud se adresát o uložení zásilky dozvědět reálně nemohl. Doručovací adresa

zástupkyně žalobce byla v dané věci shodná s adresou sídla žalobce (zástupkyně je jeho zaměstnankyní). Areál žalobce se nachází „na zelené louce“ a pro předávání poštovních zásilek konkrétním zaměstnancům musí doručovatel vejít do jediné budovy areálu. Poštu pro žalobce jsou oprávněni přebírat 4 administrativní pracovníci, jedním z nich je právě označená zástupkyně. Pokud by doručovatelka uvedeného dne v sídle žalobce opravdu byla, věděla by o tom minimálně recepční, která by zástupkyni žalobce k převzetí zásilky přivolala. Dne 27. 2. 2012 byla zástupkyně žalobce přítomna na pracovišti v sídle žalobce, což plyne z výpisu její docházky a lze doložit svědeckou výpovědí. Zástupkyně žalobce byla navíc ke dni údajného pokusu o doručení na dané adrese více než „etablovanou“, není proto jasné, co vedlo doručovatelku k tomu, aby zásilku vrátila s tím, že adresát je na dané adrese osobou neznámou. Nenachází-li se u areálu žalobce poštovní schránka přímo na jméno zástupkyně, nebylo možno vyhodnotit situaci jinak, než je třeba vstoupit do budovy v sídle žalobce. Doručovatelka nikde na vhodném místě nezanechala poučení o následcích nevyzvednutí zásilky a zjevně tedy rezignovala na pokus zastihnout zástupkyni žalobce, stejně jako nezanechala v jeho sídle oznámení o uložení zásilky a příslušné poučení. Není ostatně zřejmé, jak mohla doručovatelka zástupkyni žalobce vhodným způsobem upozornit na uložení zásilky na poště a zanechat jí poučení. Současně totiž tvrdí, že nebylo kde poučení zanechat. Ústní výzva či zanechání výzvy volně na zemi u příjezdové komunikace nemůže požadavek vhodnosti způsobu upozornění naplnit.

12. Podle obsahu spisu je zásilka značně poškozená a doručenka byla roztržena. Nelze ji proto podle § 51 odst. 3 daňového řádu považovat za dostatečný důkaz doručení. Stěžovatel jiným způsobem doručení neprokázal. Z oznámení o nabytí právní moci ze dne 16. 3. 2012 navíc vyplývá, že finanční ředitelství správci daně sdělilo, že žalobou napadená rozhodnutí byla žalobci doručena právě až 14. 3. 2012. I samotné finanční ředitelství tedy muselo vyhodnotit první pokus o doručení za nezpůsobilý.

13. K odkazu na občanský zákoník žalobce uvedl, že citovaný zákon obsahuje definici veřejné listiny pro oblast soukromého práva. Daňový řád obsahuje v § 94 definici vlastní. V projednávané věci navíc nelze doručenku považovat za veřejnou listinu, neboť neobsahuje všechny náležitosti (chybí podpis u jména a příjmení osoby, která měla zásilku uložit). Současně neobsahuje pravdivé údaje. Na přední straně zásilky je uvedeno, že adresát byl vyzván k vyzvednutí zásilky a bylo zanecháno poučení, což však neodpočívá skutečnosti, neboť doručovatelka současně zaškrtnula políčko „adresát na uvedené adrese neznámý“. Obsah doručenky je tedy neúplný a nepravdivý a nelze ji považovat za veřejnou listinu. S odkazem na § 92 odst. 5 písm. a) a b) daňového řádu a rozsudek Nejvyššího správního soudu čj. 2 Afs 158/2005 - 82 žalobce upozornil na to, že stěžovatel neunesl důkazní břemeno ve vztahu k prokázání oznámení vlastních písemností, stejně jako neprokázal skutkové okolnosti, z nichž je patrné, že nastala právní domněnka či fikce. Závěrem stěžovatel citoval odůvodnění rozsudku Nejvyššího správního soudu čj. 2 Azs 71/2006 - 71 s tím, že v pochybnostech, kdy bylo žalobou napadené rozhodnutí oznámeno, je nutno mít za to, že žaloba byla podána včas.

V.

14. Kasační stížnost má požadované náležitosti, byla podána včas a osobou k tomu oprávněnou, proto Nejvyšší správní soud posoudil důvodnost kasační stížnosti v

mezích jejího rozsahu a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

15. Kasační stížnost je důvodná.

16. Spor je v projednávané věci veden ohledně včasnosti žaloby věcně projednané krajským soudem. Mezi účastníky je nesporné, že žalobce napadl rozhodnutí finančního ředitelství žalobou, kterou podal k poštovní přepravě dne 10. 5. 2012. Pro posouzení, zda byla žaloba podána včas, je tedy určující, od jakého data počala lhůta pro podání žaloby běžet. Podle § 72 odst. 1 s. ř. s. lze žalobu podat do dvou měsíců poté, kdy napadené rozhodnutí bylo žalobci oznámeno doručením písemného vyhotovení nebo jiným zákonem stanoveným způsobem. Zmeškání lhůty pro podání žaloby přitom nelze prominout (§ 72 odst. 4 s. ř. s.). Podle stěžovatele byla napadená rozhodnutí finančního ředitelství doručena žalobci fikcí dne 8. 3. 2012, tedy uplynutím 10 denní lhůty počítané od uložení doručované zásilky dne 27. 2. 2012. Žalobce naopak setrvává na názoru, že rozhodnutí finančního ředitelství mu byla oznámena až dne 14. 3. 2012, kdy jeho zplnomocněná zástupkyně opětovně zasílaná rozhodnutí finančního ředitelství osobně převzala.

17. Podle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu platí, že pokud v řízení vyvstanou pochybnosti o doručení správního rozhodnutí, které mohou mít vliv na posouzení včasnosti žaloby, je soud povinen tyto pochybnosti v součinnosti s žalobcem (příp. žalovaným či třetími osobami) odstranit a postavit najisto, kdy bylo napadené rozhodnutí doručeno žalobci nebo jeho zástupci (srov. např. rozsudky čj. 5 Afs 54/2010 - 78, čj. 6 Ads 20/2012 - 15 a další). Krajský soud svůj závěr o včasnosti žaloby v projednávané věci postavil na tom, že všechny údaje na doručence nelze považovat za řádně vyznačené. Za nedostatečný shledal podpis osoby, která doručovanou písemnost uložila. Řádné vyplnění doručky je pak podle krajského soudu nezbytným předpokladem pro možnost uplatnění fikce doručení, kterou tedy v dané věci není možné aplikovat.

18. Kasační námitka spočívající v nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku krajského soudu pro nedostatek důvodů [§103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.] nemůže v dané věci obstát. Problematika nepřezkoumatelnosti spočívající v nedostatku důvodů rozhodnutí je v judikatuře Nejvyššího správního soudu bohatě zastoupena (viz např. rozsudky čj. 2 Ads 58/2003 - 75, čj. 4 As 5/2003 - 52 a další). Rozhodnutí soudu je třeba považovat za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů, pokud například není zřejmé, jakými úvahami se soud řídil při naplňování zásady volného hodnocení důkazů nebo při utváření právního závěru, z jakého důvodu soud považoval žalobní námitky za liché či mylné, proč nepovažoval za důvodnou právní argumentaci v žalobě, proč podřadil daný skutkový stav pod určitou právní normu. O nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů se jedná rovněž i v případě, kdy soud opomněl vypořádat některou z uplatněných námitek, nebo pokud odůvodnění napadeného rozhodnutí obsahuje pasáže citované z jiného rozhodnutí, které se však týkalo skutkově i právně odlišné věci, aniž by soud rozvedl způsob aplikace závěrů vyslovených v takovém rozhodnutí na posuzovaný případ. Nejvyšší správní soud však v projednávané věci v postupu krajského soudu neshledal žádné z uvedených pochybení.

Krajský soud se v napadeném rozsudku stěžovatelem „z opatrnosti“ vznesenou námitkou opožděnosti podané žaloby řádně zabýval. Jak již bylo výše uvedeno, z odůvodnění napadeného rozhodnutí jsou jasně seznatelné důvody, které krajský soud k závěru o včasnosti podané žaloby vedly.

19. Pokud jde o samotnou správnost posouzení včasnosti podané žaloby, resp. možnost uplatnění fikce doručení, je třeba připomenout, že podle daňového řádu nebyl-li adresát písemnosti, která má být doručena do vlastních rukou, na adrese pro doručování zastížen, písemnost se uloží a adresát se vhodným způsobem upozorní, aby si ji ve lhůtě 10 dnů vyzvedl (§ 44 odst. 4). Nevyzvedne-li si adresát uloženou písemnost ve lhůtě 10 dnů od jejího uložení, považuje se písemnost posledním dnem této lhůty za doručenou, i když se adresát o uložení nedozvěděl (§ 47 odst. 2). Doručení písemností, které se doručují do vlastních rukou, nebo jejichž převzetí má být potvrzeno adresátem, potvrdí doručující řádně vyplněnou doručenkou, která je veřejnou listinou. Jednou z obligatorních náležitostí doručanky je i podpis osoby, která předala doručovanou písemnost adresátovi nebo písemnost uložila, potvrzující správnost údajů na doručence a postupu při doručování, s uvedením jména [§ 51 odst. 1 a odst. 2 písm. i)].

20. Ze správního spisu Nejvyšší správní soud ověřil, že jeho součástí je zásilka adresovaná zástupkyni žalobce. Tato zásilka, na níž jsou vyznačena jednáčí čísla žalobou napadených rozhodnutí finančního ředitelství, byla předána k poštovní přepravě dne 24. 2. 2012. Na doručence připojené k této zásilce je zaškrtnuto pole „Adresát byl vyzván k vyzvednutí zásilky (písemnosti) a bylo zanecháno poučení“, přičemž časový údaj, kdy byla zásilka připravena k vyzvednutí, je uveden v podobě otisku razítka ve znění „27. 2. 2012“ a doplněn otiskem razítka se jménem „A. S.“, k němuž je připojen ručně psaný znak. Na druhé straně zásilky je zaznamenáno, že zásilka byla vrácena zpět. Zaškrtnuta jsou pole „na uvedené adrese neznámý“ a „adresát nemá schránku“. Na dvou místech druhé strany zásilky se opět nachází otisk razítka s uvedením jména „A. S.“, v obou případech doplněn ručně psaným znakem.

21. Krajský soud v projednávané věci dovodil, že znak uvedený u jména doručovatelky nenaplnuje minimální požadavky na podpis, všechny údaje na doručence tím nejsou řádně vyplněny, a k doručení napadených rozhodnutí finančního ředitelství fikcí tedy nelze přihlížet. Tato argumentace krajského soudu však nemůže obstát. Předně je nutno zdůraznit, že na řádku určeném k podpisu doručovatele se rukou psaný znak nachází. Jedná se tedy o kvalitativně zcela odlišnou situaci, než kdyby se zde žádný takový znak nenacházel. Pak by nepochybně nebylo možno dospět k jinému závěru, než že daná doručenka požadavky § 51 odst. 2 daňového řádu zjevně nesplňuje. To však není případ projednávané věci, kde navíc rukou psaný znak u jména doručovatelky vykazuje známky určité podobnosti se znakem umístěným u jména téže doručovatelky na druhé straně zásilky. Sám žalobce ostatně tvrdil, že na druhé straně zásilky se podpis uvedené doručovatelky skutečně nachází. V tomto ohledu je nutno zdůraznit, že pochybnosti o vizuální podobě podpisu, jeho nečitelnost či případné nejasnosti v písemném vyjádření jeho počátečního písmena nemohou bez dalšího vést ke zpochybnění podpisu osoby, která stvrzuje údaje vyplněné na doručence. Striktní výklad zvolený krajským soudem by mohl vést až k absurdním důsledkům spočívajícím v tom, že správní orgány či soudy vycházející

z údajů vyznačených na doručence by namísto respektování údajů plynoucích z této veřejné listiny prováděly z úřední povinnosti odbornou grafologickou analýzu. Konkrétní vizuální podoba určitého podpisu (nejen v případě doručovatelů) je zcela nepochybně velmi silně ovlivněna místem, kde je písemnost podepisována, rychlostí podpisu, kvalitou psacího prostředku či podkladu, na němž se písemnost při podepisování nachází, a řadou dalších subjektivních i objektivních okolností. Je ostatně zcela přirozené, že podpis určité osoby nebude vždy identický. Smyslem podpisu je určitým autentickým projevem stvrdit, že osoba, jejíž jméno je uvedeno na podepisované listině, skutečně tuto listinu vyhotovila či s ní souhlasí. Nelze samozřejmě tvrdit, že podpis je jen formální záležitostí a postačí jeho uvedení v podobě jakéhokoliv znaku, který není třeba dále jakkoliv zkoumat. Tak tomu jistě není, a to zvláště tehdy, pokud příslušný právní předpis ve vztahu k určité listině (v projednávané věci daňový řád v případě doručenky) výslovně považuje podpis za obligatorní náležitost takové písemnosti. Ke zpochybnění podpisu stvrzujícího určitou písemnost však lze přistoupit pouze tehdy, pokud jsou k němu dány určité konkrétní indicie (např. tvrzení účastníků podepřené důkazními návrhy, zcela zjevný rozdíl mezi podpisem totožné osoby na posuzované listině a jiných listinách apod.).

22. Jediná indicie, ze které v projednávané věci vycházel krajský soud při zpochybnění podpisu doručovatelky, spočívala v tom, že počáteční písmeno v podpisu na doručence neodpovídá počátečnímu písmenu jména ani příjmení doručovatelky, o jejíž podpis se má jednat. Jak plyne z výše již uvedeného, takovou indicii však pro zpochybnění podpisu nelze považovat za dostatečnou. Krajský soud tedy pochybil, pokud toliko s odkazem na citované důvody dospěl k závěru, že k doručence se zaznamenaným uložením záilky obsahující žalobou napadená rozhodnutí finančního ředitelství nelze přihlížet. Nejvyšší správní soud se současně ztotožňuje se stěžovatelem v tom, že odkaz krajského soudu na rozsudek zdejšího soudu čj. 1 Afs 7/2012 - 22 byl v projednávané věci nepřipadný. Předně se citovaný rozsudek zabýval podpisem jako náležitostí daňového přiznání, jehož význam je z povahy věci jiný, než podpis osoby stvrzující údaje na doručence. Především je ale třeba upozornit na to, že v citovaném rozsudku zdejší soud vyslovil, že *„nepochybuje o tom, že shluk cca 15 vertikálně vedených čar, jejichž výška činí měřeno od nejvyššího k nejnižšímu bodu cca 15,5 cm a které ani vzdáleně nepřipomínají žádné z písmen latinské abecedy, nelze považovat za podpis zástupce stěžovatele.... Kolonka pro umístění vlastnoručního podpisu daňového poplatníka (či osoby oprávněné k podpisu) ohraničená souvislou čarou ve tvaru obdélníku měří na výšku cca 1,1 cm. Údajný podpis ... překračuje její rozměr čtrnáctkrát, zasahuje též do části vyhrazené pro záznam správce daně, a znemožňuje tak odpovědnému pracovníkovi správce daně podepsat se do kolonky vztahující se k záznamu o vyměření daně. Ve správním spisu je pomocí kopií přiznání k dani z příjmů za zdaňovací období roku 2006, 2007 a 2008 doloženo, že stěžovatel i jeho zástupce konstantně používají jiný podpis, který se naprosto zásadně liší od shluku vertikálních čar uvedeného na daňovém přiznání za rok 2009. V těchto podpisech jsou obsažena písmena vyskytující se ve jménu a příjmení stěžovatele a jeho zástupce, podpis zástupce je vždy doplněn o otisk razítka daňového poradce“*. Z citovaného rozsudku plyne, že v uvedené věci tedy zcela zjevně byla oproti věci nyní projednávané dána řada indicií zpochybňujících sporný podpis (zejm. lze upozornit na zcela nestandardní podobu a rozměry „podpisu“ či jeho diametrální odlišnost od podpisu užívaného totožným subjektem v předchozích zdaňovacích obdobích pokud jde o formu i vizuální podobu).

23. I kdyby se nicméně v projednávané věci Nejvyšší správní soud ztotožnil s krajským soudem v tom, že podoba podpisu doručovatelky na posuzované doručence je dostatečnou indicií ke zpochybnění jejího podpisu, nebylo přípustné jen s takto učiněným odkazem uzavřít, že v důsledku této pochybnosti nelze vůbec z předložené doručenky vycházet. Zde je třeba připomenout, že doručenka je veřejnou listinou (§ 51 odst. 1 daňového řádu) a obvyklým prostředkem, prostřednictvím něhož správce daně prokazuje doručení vlastních písemností [srov. § 92 odst. 5 písm. a) téhož zákona]. V obecné rovině to znamená, že každý údaj, který je zde uveden, je nutno považovat za pravdivý, pokud není prokázán opak (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 1. 2009, sp. zn. 21 Cdo 658/2008). Přestože žalobce zpochybňoval doručení žalobou napadených rozhodnutí vícero tvrzeními doplněnými i důkazními návrhy (srov. repliku k vyjádření stěžovatele k podané žalobě), krajský soud se jimi vůbec nezabýval a pouze uzavřel, že z předložené doručenky nelze vycházet s ohledem na podobu podpisu doručovatelky. Přestože ve věci krajský soud rozhodoval až po ústním jednání, nad rámec správního spisu žádné důkazy týkající se sporného doručení žalobou napadených rozhodnutí finančního ředitelství neprovedl. I kdyby tedy zdejší soud shledal jako správnou úvahu krajského soudu týkající se pochybností o podpisu doručovatelky, nemohl by obstát postup krajského soudu, který k tomuto údaji plynoucímu z veřejné listiny odmítl přihlížet, aniž by zohlednil další údaje z doručenky plynoucí či se zabýval tvrzeními a důkazy prokazujícími opak. Jinak řečeno, aby mohly shora citované úvahy krajského soudu obstát, musel by soud postavit najisto, zda ručně psaný znak u jména doručovatelky je či není jejím podpisem, případně hodnotit podobu podpisu v souhrnu s dalšími zjištěnými okolnostmi či údaji z doručenky plynoucími (srov. § 51 odst. 3 daňového řádu). Pouhé pochybnosti o vizuální podobě prvního písmena sporného podpisu jsou v tomto ohledu nedostatečné.

24. Nad rámec výše uvedeného Nejvyšší správní soud dodává, že jeho úkolem jistě není posuzovat vhodnost a účelnost postupu žalobce, který si písemnosti od orgánů veřejné správy nechával zasílat na adresu svého sídla, ovšem na jméno konkrétní fyzické osoby (zaměstnance). Přesto je třeba připomenout, že počínaje účinností zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, byla ze zákona všem právnickým osobám zřízena tzv. datová schránka, jež je primárním prostředkem komunikace (nejen) právnických osob s orgány veřejné moci (srov. § 42 daňového řádu). Smyslem zavedení této právní úpravy pak nepochybně mimo jiné bylo předcházet nepřehledným situacím a zbytečným komplikacím při doručování úředních písemností, jako se stalo v projednávané věci.

VI.

25. Nejvyšší správní soud s ohledem na výše uvedené shledal kasační stížnost důvodnou, rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení (§ 110 odst. 1. s. ř. s.). V něm tento soud rozhodne vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu (§ 110 odst. 4 s. ř. s.).

26. V dalším řízení tedy bude na krajském soudu, aby opětovně posoudil otázku včasnosti podané žaloby. Bude-li se znovu zabývat náležitostmi sporné doručenky, je třeba, aby případný závěr o nemožnosti přihlídnout k této doručence byl postaven na zjevné

absenci některé z jejích podstatných náležitostí či rozpornosti údajů z doručenky plynoucích a odpovídajícím způsobem argumentačně či důkazně podložen.

27. Krajský soud rozhodne v novém rozhodnutí rovněž o nákladech řízení o této kasační stížnosti (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně 28. července 2015

JUDr. Jan Passer
předseda senátu